

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/169367,80-rocznica-meczenskiej-smierci-Poznanskiej-Piatki.html>
20.04.2024, 00:31

80. rocznica męczeńskiej śmierci „Poznańskiej Piątki”

91. Jendrusiek Hieronim Arbeiter ledig geb. 15.9.21 Posen gest. 24.8.42 So, 21 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 5 Beerdigung 25.8.42 10, 10 h Standesamt Dresden I Nr. 2826
92. Kizak Wsian Arbeiter ledig geb. 15.7.21 in Puchowitz/Posen gest. 24.8.42 So, 22 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 5 Beerdigung 25.8.42 10 h Standesamt Dresden I Nr. 2827
93. Wojciechowski J. rogusiew Drogistenlehrling ledig geb. 5.11.22 in Posen gest. 24.8.42 So, 40 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 5 Beerdigung 25.8.42 10, 22 h Standesamt Dresden I Nr. 2830

91. Jendrusiek Hieronim Arbeiter ledig geb. 18.9.21 Posen gest. 24.8.42 So, 51 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 8 Beerdigung 23.8.42 10, 10 h Standesamt Dresden I Nr. 2826
92. Kizsek Menen Arbeiter ledig geb. 12.7.21 in Puschwitz/Posen gest. 24.8.42 So, 53 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 8 Beerdigung 23.8.42 10 h Standesamt Dresden I Nr. 2827
93. Hojalschowski J. rogiew Spugsteinlehrling ledig geb. 5.11.22 in Posen gest. 24.8.42 So, 40 h (Hinrichtg.)	Voh. Dresden Münchner Platz 8 Beerdigung 23.8.42 10, 25 h Standesamt Dresden I Nr. 2830

80 lat temu, 24 sierpnia 1942 r. w niemieckim więzieniu w Dreźnie, mieszczącym się przy Münshener Platz 3, wykonano wyrok na ośmiu członkach poznańskiej konspiracji. Siedmiu

z nich było żołnierzami Narodowej Organizacji Bojowej, jeden zaś Wielkopolskiej Organizacji Wojskowej. Wszyscy oskarżeni związani byli z przedwojennym Poznaniem, urodzili się w latach 1919–1922. Pięciu z nich: Edward Klinik ps. „Żak”, Czesław Józwiak ps. „Piotr”, „Orwid”, Franciszek Kęsy ps. „Sęp”, Edward Stanisław Kaźmierski ps. „Orkan” i Jarogniew Wojciechowski ps. „Ryszard” w okresie międzywojennym byli wychowankami poznańskich szkół i oratorium salezjańskiego w Poznaniu przy ul. Wronieckiej. Pozostali: Marian Kiszka ps. „Cynk”, Hieronim Jędrusiak ps. „Goniec” i członek WOW Bogdan Wysocki ps. „Mors”, „Mrocz” byli uczniami poznańskich gimnazjów.

Cała grupa została aresztowana we wrześniu 1940 r. w następstwie dekonspiracji grup młodzieżowych organizacji konspiracyjnej o nazwie Wojskowa Organizacja Ziem Zachodnich. Więźniowie zostali osadzeni w Forcie VII w Poznaniu. Po śledztwie prowadzonym przez poznańskie gestapo, trafili do kolejnych niemieckich zakładów penitencjarnych w Warthestad, Berlin-Neukölln, Berlin-Spandau i Zwickau. 31 lipca 1942 r. zostali skazani na karę śmierci wyrokiem Oberlandesgericht Posen na sesji wyjazdowej w Zwickau. Wyrok wykonano w więzieniu drezdeńskim przez zgilotynowanie. Egzekucje rozpoczęto około 20:27, jako pierwszy zginął Czesław Józwiak o godzinie 20:29, potem kolejno: Hieronim Jędrusik o 20:31, Marian Kiszka o 20:33, Edward Klinik 20:35, Franciszek Kęsy 20:37, Jarogniew Wojciechowski 20:40, Edward Kaźmierski 20:43 i Bogdan Wysocki 20:45. Straconych pochowano 29 sierpnia 1942 r. w Neuer Katholischer Friedhof przy Bremer Straße 20 w Dreźnie. Ceremonia pochówków odbyła się po godzinie 10:00. Akty zgonu straconych wystawił Standesamt Dresden I.

Po zakończeniu II wojny światowej Towarzystwo Salezjańskie podjęło trud upamiętnienia działalności swoich wychowanków. Szczególną rolę w gromadzeniu informacji świadectw o „Piątce wychowanków” odegrał ks. Leon Musielak SDB. Dzięki tym staraniom, w 1992 r. rozpoczął się kanoniczny proces beatyfikacyjny. Podczas VII pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski w dniu 13 czerwca 1999 r. odbyła się uroczysta beatyfikacja 108 męczenników II wojny światowej, wśród nich „Piątka poznańskiej”.

Na temat błogosławionych oratorianów z Wronieckiej poznański oddział IPN przygotował w 2012 r. publikację pt. [„Wierni do końca”](#).

Na temat więzienia w Dreźnie poznański oddział IPN przygotował publikację w 2015 r. pt. „Drezdeński szafot”.

W 2021 r. poznański oddział IPN przygotował dyskusję online na kanale IPNTV pt. „Wierni do końca” – Salezjańska Piątka.

dr Rafał Sierchuła, Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN Poznań